„Joulupuu on rakennettu,
joulu on jo ovella"

Tämän herttaisen joululaulun tuoma viesti on pian muuttumassa todellisuudeksi. Tuhannet, rakkaat pikkulotat elävät sen ihmeellisen jännittävässä odotuksessa. Joulu, hyvä joulu tulee luoksemme sydämellisesti odotettuna vieraana. Rakkaat pikkulotat! Olkoon sanoma Seimen Lapsesta teille kaikille sydämeen kätkeytyvä hyvä sanoma.
Toivotan teille siunattua, iloista joulua.

Teidän
FANNI LUUKKONEN

N:o 5 - 1938

„Teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja."

Oli kerran poika, joka leikki meren rannalla. Leikkiessään hän näki kauniin simpukankuoren, jonka aallot olivat heittäneet rantaan. Ihastuneena sen kauniisiin kuvioihin hän halusi viedä sen kotiinsa, mutta koska sen pinta oli limainen, hän huuhteli sitä ensin vedessä, eikä hän ollenkaan huomannut, mitenkä siitä irtaantui kaunis helmi pudoten hiekkaan. Iloisena hän näytti kuorta muille tietämättä, että hän oli menettänyt arvokkaan helmen.

Jouluna monelle ihmiselle käy niinkuin tuolle pojalle.

Jouluun liittyy paljon kaunista ja hauskaa. Emme voi ajatellakaan joulua ilman kuusta, kynttilöitä ja jouluherkkuja. Aivan välttämättä siihen kuuluu myös lahjojen antaminen ja saaminen.

Mutta kaikesta ilosta huolimatta joulu usein jättää jälkeensä tyhjän tunnun. Se johtuu siitä, että paras unohtuu. Tästä joulun arvokkaimmasta lahjasta kertoo meille tuttu jouluevankeliumi. Ellei Jeesus saa tulla jouluamme pyhittämään, ei meillä voi olla oikeata joulua.

Jokaiselle ihmiselle tulee kerran joulu, jolloin hän ei täysin voi yhtyä toisten iloon. Tutut joulumenot eivät enää viehätä siten kuin aikaisemmin, eikä hän voi oikein iloita kuusesta ja lahjoista.

Mutta tällainen ihminen voi kokea silti oikeaa jouluiloa. Kaikki ulkonainen joulussa on sittenkin toisarvoista. Jumala ottaa joskus meiltä pois tuon tyhjän ulkokuoren, jotta voisimme nähdä sen, mikä joulussa on arvokkainta.

Tänäkin jouluna Jeesus tarjoutuu sinun vieraaksesi. Otatko hänet vastaan?

Eira Paunu.

Aattoillan hämärtyessä

Pihakoivun ritvat huurre hopeoi.
Iltatuulen laulu hämärässä soi.

Korkealla kaartuu kirkas tähtivyö.
Hämyn myötä matkaa maille jouluyö.

Ruudun takaa lapsi, tähtiin tähyten,
kuulee tuulen laulun tutun, hiljaisen.

Pienen seimen luota tuuli tulla voi
kedolta, min yllä enkellaulu soi.

— Kerro tuuli, kerro, Jeesuslapsonen
hymytenkö uinuu päällä olkien?

Onko silmä kirkas äiti-Marian?
Kimmeltääkö tähti pieneen majahan?

Eihän myrskytuuli sinne yllä lain?
Hiljaisina huojuu lehväpalmut vain.

Virka vielä mulle, iltatuulonen:
Tuotko siunauksen ylle kotien?

Ester Ahokainen.

ILLALLA

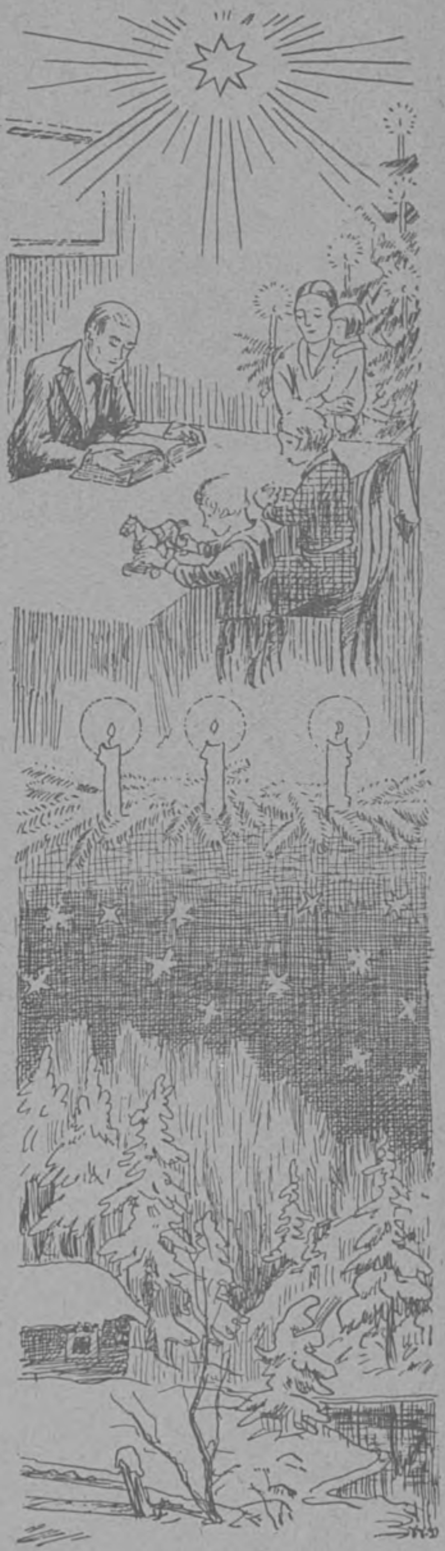

— Kuuletko, vaari, joulukellojen soiton?

— Kuulen, lapseni!

— Ne kumahtavat toisin kuin sunnuntaikellot.

— Niiden sointi on lempeämpi. Ne tahtovat tyynnyttää ja vaimentaa arkisen, levottoman kohun. Ääniaallot väreilevät loputonta rauhaa.

— Näetkö, vaari, joulutähden?

— Näen, lapseni!

— Se vilkuttaa toisin kuin muut tähdet.

— Se paljastaa ihmeen. Kutsuu meitä pieneen Betlehemiin, eläinten seimelle.

— Kutsuuko se vielä tänäänkin?

— Tänään ja ikuisesti, jos vain tahdomme seurata sitä.

— Eivätkö kaikki tahdo?

— Eivät. Moni ei löydä koskaan joulutähteä avaruuden äärettömyydestä.

— Tulevatko he Betlehemiin toista tietä?

— Eivät tule. Sinne johtaa vain yksi tie. Useimmat uupuvat puolimatkaan, kun eivät seuraa tähden johtoa.

— Tunnetko, vaari, jouluenkelin läheisyyden?

— Tunnen — tunnen!

— Sekin on erilainen kuin toiset enkelit.

— Se on Jumalan lähetti, valon ja rauhan viestin tuoja. Se kertoo meille salaisuuden Jumalan äärettömästä rakkaudesta.

— Voitko, vaari, tuntea jouluenkelin siipien havinan?

— En, lapsi, en. Siihen tarvitaan nöyrää lapsen mieltä. En ole kylliksi hiljentynyt pyhän ihmeen edessä. Sinä, lapsi, voit sen tuntea herkin, avoimin mielin. Älä vaimenna koskaan jouluenkelin ääntä. Silloin olet uudelleen ja uudelleen, vuosienkin takaa, löytävä ikuisen ihmeen — joulun suuren salaisuuden.

Ester Ahokainen.

Pikkulotan joulukirje

— Rakas Pukki, tuntureiden takaa,
jälleen koteihimme saavuthan?
Siksi kuule pyyntöni tää vakaa,
Sulle joulukirjeen kirjoitan.

Olen pikkulotta, senhän arvaat,
vartun tyttäreksi isänmaan.
Suunnitelmani Sa tiedät parhaat,
paljon niihin voimaa vaaditaan.

Tahtoisitko hiukan auttaa mua?
Hiihtomerkkiä ma suoritan,
mutta varmaan kummastuttaa Sua.
miksi siitä Sulle kirjoitan.

Kuule siis: On lainasukset mulla.
Rakas Pukki, saanko toivoa,
suuri suksivarasto on Sulla,
yhdet niistä mulle lahjoita!

Täällä satanut on paljon lunta.
Jouluksi kai hiihtokeli saa.
Suksista ma olen nähnyt unta,
mäenlasku on niin ihanaa.

Äidille en kerro huoliani.
Rahansa ei riitä semmoisiin.
Pian toivon Sinut tapaavani,
siispä sanonkin vain: näkemiin!

Ester Ahokainen.

Jouluilo

Maantien laidassa, suuren kuusen suojassa, pienen pikkuriikkisen peltotilkun vieressä oli Helvin kotimökki. Siellä oli aikalailla suojaista muulloin, mutta kun tuuli puhalsi pohjoisesta, suoraan aukean, leveän maantien yli, helisivät yksinkertaiset akkunanruudut ja teki mieli vetäytyä uunin luokse tai aivan suoraan uunille. Siellä sentään oli lämmintä. Suuri, vanha Mirkku kissa kehräsi siellä tyytyväisenä. Ja Helviä nauratti se, kun Mirkku joskus tyytyväisyydestä torkahti ja silmät lupposivat niin mukavasti.

Helvi oli jo kahdentoista vanha. Hänellä oli ollut neljä sisarusta, joista yksi oli ollut iso poika jo, mutta sitten kuolema oli vienyt kaikki.

— Ei se Jumala suo pahaa kenellekään, korjaa pois täältä köyhyydestä ja puutteesta, oli äiti sanonut.

Mutta Helvillä oli joskus niin sammumaton ikävä, etenkin nyt joululoman aikana, kun ei ollut koulua ja piti olla yksin kotona Mirkun kanssa, eikä voinut edes akkunasta katsella maantiellä kulkevia autoja, kun akkuna oli jäässä ja...

— Tuulee niin, että tuntuu kuin itse jäähinen tulisi sisälle. Hui, ui!

Helvin piti keittää ruokaa isälle ja äidille, sillä isä oli tukkitöissä, metsässä, Peltolan sydänmailla, ja äiti veti risuja ja oksia kelkalla metsästä, että ei tarvitsisi joulunpyhinä sitä tehdä.

— Isä sairasti taas koko syksyn sitä jalkaansa ja äiti ei joutanut sulan aikana puita keräämään, kun piti käydä kirkonkylässä pyykillä, että saatiin ruokaa. Voi ihme kuitenkin, kun pitää aina vain olla niin köyhä, ettei isänkään kannata sairastaa, kun vähän aikaa. Heti, kun vähän paranee, niin työhön taas.

Helvi oli rukoillut niin paljon, mutta ei ollut Jumalakaan voinut auttaa isää terveeksi.

Olisi antanut vaikka Helvin sairastua joskus, vähäksikään aikaa, isän edestä. Mutta ei .. ei!

— Isä on jo sairastanut kaksikymmentä vuotta. Voi, voi kuinka se on pitkä aika, niin pitkä... Jalkapöydästä oli mennyt kolme kuulaa läpi ja yksi haava ei mennytkään umpeen. — Ei mennytkään, eikä mene...

Helvi näki isän murtuneen jalan silmissään, sillä piti kävellä könkyttää näin... Joskus pojat nauroivatkin isälle, mutta silloin oli Helvi silmittömästi suuttunut ja huutanut: — Hävetkää, hävetkää! Minun isäni on Suomen vapaussoturi, sodassa hän oli miesten ensimäisiä, ei pelännyt, oli rohkea... Ja nyt te kehtaatte häpäistä häntä!

Helvi oli silloin itkenyt, itkenyt niin, että ei koskaan ollut itku niin valtoihinsa saanut. Mutta itkettyään hän oli ryhdistäytynyt ja hänestä oli ensi kerran tuntunut, että on kunniakasta olla Suomen vapaussoturin tytär.

Helvi koetti kaikin tavoin korvata isälle sen, mitä muut olivat laiminlyöneet.

— Mutta rahaakin olisi pitänyt olla, millä olisi voinut ostaa salvaa ja siteitä. Ulkoa kuului linja-auton jyrinä.

— Voi, niin paljonko on kello jo?

Helvi oli istunut liian kauan Mirkun kanssa uunilla. Piti sytyttää hellaan tuli. Hämärissä äiti ja isäkin tulisivat. Ei isä tavallisesti tullut joka ilta kotiin, hän oli yötä kämpällä, mutta nyt oli jouluaatto.

Helvi oli jo aamupäivällä pessyt pirtin joka kolkan ja siksi olikin päivä niin pian kulunut.

Koputtiko ulkona joku? — Koputti, oveen kopautti. Varmasti joku.

Helvi meni ja avasi oven. Varmaan joku kulkija.

— Hyvää iltaa! Onko tämä Matti Penttisen mökki?

— Iltaa, niijasi Helvi. — Kyllä tämä on Penttisen mökki.

Varjele, joku lottatäti oli tullut sisälle ja tervehti oikeen kädestä pitäen Helviä.

— Jopas sinulla on täällä puhdas pirtti, sinäkö täällä olet siistinyt. Missäs vanhempasi ovat?

— Isä on vielä savotassa ja äiti vetää metsästä puita jouluksi.

— Vai niin. Mitenkäs isä nyt voi nykyään?

— Kiitos kysymästä! Isä on ollut jo kolme viikkoa töissä, hän tulee tänä iltana kotiin!

— Oletkos sinä ylpeä isästäsi?

— Olen kyllä, vastasi Helvi. — Hän on raajarikko, mutta opettaja on sanonut, että isä on sankari, hän oli sodassa silloin, kun vihollinen ajettiin pois Suomesta. Täältä kylältä oli isä ainoa, joka silloin lähti rintamalle. Sanovat, että muut eivät uskaltaneet.

Helvi kyykähti lottatädin viereen ja täti otti hänen kätensä omaansa.

— Haluaisitko järjestää isällesi oikean joulun, sellaisen, että olisi kaikkea yltä kyllin — kerrankin.

— Voi haluaisin toki, mutta minä en vielä ansaitse mitään, eikä isä pysty, sairas kun on, hankkimaan meille kuin tavallista ruokaa vain jouluksikin.

— Entä jos minä autan sinua!?

— Autat! Autatko sinä? Tuotko valkosta leipää, voita, sianlihaa y. m., niinkuin taloissa on jouluna. Silloin ei isä ikävöi jouluna, eikä murjota, eikä tunne olevansa sairas.

— Minä olen tuonut sinulle kaikkea. Mennään nostamaan kaikki sisälle. Laita sinä kaikki esille, ja sano että lottatädit toivat kaiken isällesi, kiitokseksi maan vapaussoturille. Hänelle ja kaikille rintamamiehille pitäisi maksaa kukkuramitalla niin kauvan, kun he elossa ovat. Saahan sinunkin isäsi eläkettä, mutta se on niin vähän, että ei viitsi liioin siitä puhua. Minä katoan nyt, kun nostetaan laatikot sisälle. Hyvästi pikkulotta. Ilahduta itse isääsi!

— Pikkulotta?! Olenko minäkin lotta? Hyvä, rakas Jumala, kuulet sinä rukoukset, vaikka minä aamulla sanoin, että sinä et koskaan enää tee ihmeitä. Anna, anna anteeksi, rakas Jumala!

Kun isä palasi illalla, väsyneenä, rasittuneena, nälkäisenä, kohtasi häntä joululo aivan heti kotikynnyksellä: ruokaa, vaatteita ja rahaa oli mökki aivan täynnä.

— Ei sitä uskoisi, että Suomen lotat niin paljon minua muistivat.

— Ja minä olen nyt pikkulotta, niin iso lottatäti sanoi ja minä muistan joka päivä sinua.

— Ja minä! sanoi äitikin onnellisena.

— — —

Jouluna tuli kolea pohjoistuuli, mutta invaliidin mökki pysyi lämpimänä, lottien tuomilla rahoilla ostettiin jouluaamuna Mikkolasta syli koivuhalkoja.

— Tuulkoon vaikka kuinka, ja olkoon pakkanen! Meillä on joulu ja jouluilo! sanoi Helvi.

Lotta Reppulainen.

Hyvinkään pikkulotat ja sk.-pojat viettämässä yhteistä pikkujoulua

Joulupuuhia

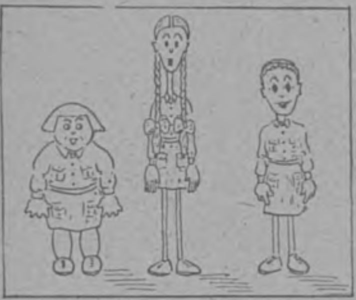

1. Lyllerö, Tyllerö, Pyllerö tässä joululahjoja miettimässä.

Sirkan odottamaton jouluilo

Kirj. *Helmi-täti.*

Satoi märkää lumiräntää. Mainosvalojen tavallista värikkäämpi loiste ja näyteakkunat täyteen ahdettuine jouluaiheineen kertoivat vuoden odotetuimman juhlan läheisyydestä. Turkiskappaiset rouvat ja neidit kiirehtivät kädet täynnä paketteja kaupasta toiseen. Joulu-ukkoja kummitteli joka paikassa: ne koputtelivat kepillään näyteakkunoihin suu leveässä hymyssä tai häärivät liikkeissä ostajien joukossa. Olipa joku hypännyt kadullekin puhuttelemaan ohikulkevia tai liikkeeseen tulevia lapsia, jotka äitinsä tai hoitajattarensa käsipuolessa riippuen silmät suurina katselivat pitkäpartaista joulu-ukkoa.

Sirkka Saarelakin seisoi siellä suuressa väkitungoksessa kuunnellen ja katsellen, miten pikkulapset lausuivat joulu-ukolle toivomuksiaan. Tuossakin eräs pikkutyttö pitäen äitiään kädestä tunkeutui esille, niiasi varmasti kauneimman niiauksensa ja sanoi:

»Kiltti joulu-ukko, tuo minulle uusi nukke, tuollainen suuri ja kaunis, jollainen on tuossa akkunassa. Tuo soittomylly, kahvikalusto nukilleni, satukirjoja ja...»

»Jaha, jaha, vai niin paljon se pikkutyttö tahtoo. Ehkäpä sinä saatkin», joulu-ukko sanoi vilkaisten tyttösen äitiin. »Mutta mitäs sinä toivot äidillesi?»

Tyttö meni noloksi. Sitä hän ei tosiaankaan ollut ajatellutkaan. Äidillähän oli kaikkea. Äiti naurahtikin vain ja nyökäten joulu-ukolle vei tyttösensä kotiin. Sirkka katsoi heidän jälkeensä ja huokasi. Hän ajatteli, miten onnellisia ovatkaan rikkaat jouluna. Saavat itse paljon lahjoja ja voivat antaa, miten paljon haluavat. Kyllähän hänkin, Sirkka Saarela, tietäisi, mitä toivoisi: olisi äärettömän hauskaa saada kerran tuollainen kaunis ostonukkekin. Mutta, ei! Hän tarvitsisi jotain, josta hän ei ole uskaltanut mainita kenellekään... Niin, ja äitikulta! Hän tarvitsisi paljon: uuden mekon, kengät, esiliinan ja paljon muuta sellaista kallista. Niihin ei äidiltä ylettynyt varoja, kun koetti kättensä työllä viedä perhettään eteenpäin ja kouluttaa lapsiaan.

Sirkan mieleen tuli väkisinkin äiti, miten hän usein työstä tultuaan istuutui paikkaamaan ja parsimaan lastensa vaatteita. Sirkka muisti äidin ryppyiset, työnkovettamat kädet ja sen, miten usein ne saivat pyyhkiä kyyneleitä, joita tipahteli työlle.

2. Kaikki lahjat komeasti kääröihin nyt nopeasti.

3. Lahjoist' puolet sotilaille, puolet kodin pipanoille.

»No, mitä sinä tyttönen ajattelet? Mitä sinä haluaisit?» Joulu-ukon ääni kuului niin selvänä väen kohinasta, että Sirkka aivan hätkähti. Hän katsoi ympärilleen, ketä hän se ukko nyt...

»Niin, juuri sinä kiltin näköinen tyttö siellä takana. Mitä sinä tahtoisit jouluksi?»

Hyvänen aika. Häntähän, Sirkkaa, juuri ukko tarkoitti. Sirkka punastui ja muistaen, että toisetkin niiasivat, niiasi hänkin.

»Mi-minä ha-haluaisin äidille-äidille esiliinan ja itselleni lo-lo lottamekon.» Sanat tulivat hätäisesti ja kompastellen. Samassa väkijoukko räjähti nauramaan. Sirkan sydäntä viilsi tuo nauru, hui. Hän tunsi horjahtelevansa ja kuuntelematta, mitä joulu-ukko vastasi läksi hän juosten kotiinsa. Mutta väkijoukon nauru kuului hänen mielestään yhä, kaukanakin. Se lakkasi vasta, kun hän kotona sai painautua äidin povelle ja itkeä siinä oikein, oikein. Mutta itkunsa syytä ei hän äidilleen saattanut sanoa. Äitihän kärsi itsekin köyhyydestä ja siitä, ettei voinut valmistaa perheelleen sitä jouluiloa, mitä toiset äidit voivat.

Yöllä kypsyi Sirkassa luja päätös. Tyttöosaston johtajatäti oli kehoittanut jokaista tyttöä tuomaan ensi ompeluiltaan joitain sellaisia ompelutarpeita, joista voisi valmistaa äidille jouluiloa. Sirkka oli silloin päättänyt olla pois niistä ompelu-

illoista, sillä eihän hänellä olisi varoja ostaa äidille joululahjatarpeita. Tosi, että hänellä on säästössä 35 mk, jonka hän ansaitsi viime talvena ja kesälläkin myymällä kaduilla merkkejä. Mutta sen rahan oli hän päättänyt säästää lottamekkoaan varten tai sitten ensi kesän leirirahoiksi. Ainahan sitä rahaa tarvitsee. Nyt Sirkka tiesi, mitä hän tekee. Sanoihan johtajatäti, että suurin ilo on saada antaa ja palvella. Ja hän sanoi vielä, että juuri toisten, luonnollisesti ennenkaikkea äidin, ilahduttaminen, on parasta isänmaanrakkautta.

Tuli sitten jouluaatto. Vihdoinkin. Kyllä sitä saikin odottaa. Ei Sirkka ollut koskaan odottanut joulua niin kuin nyt.

Äiti läksi jo aamuvarhaisella pois kotoa. Oli mentävä työhön, siivoamaan rikkaitten koteja, joissa joulu otetaan vastaan suurin ylellisyyksin. Lähtiessään pyysi äiti Sirkan pesemään lattian ja keittämään perunoita illaksi, kello kahdeksaksi. Silloin tulisi hän kotia tuoden riisiryynejä ja ehkä lipeäkalaakin. Sitten olisi heilläkin joulu, samanlainen kuin ennenkin.

»Ei sentään aivan samanlainen», Sirkka ajatteli äidin puhuessa.

Heti, kun äiti oli mennyt, läksi Sirkka hyvin tärkeännäköisenä torille. Hei, mikä joulukuusimetsä siellä oli, tuhansia, tuhansia kuusia, suuria ja pieniä. Sirkka alkoi katsella erästä pientä, kaunista

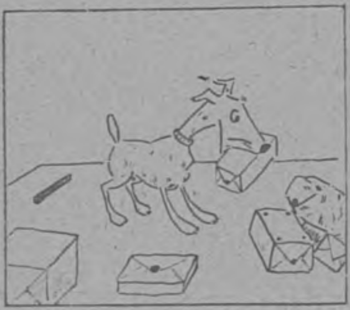

4. Vikkelä, veitikka suuri,
vaihtamassa lahjat juuri.

kuusta ja kysyi hintaa.

»Viisi markkaa, tuo isompi olisi kahdeksan.» Ja myyjä koetti esittää isompaa. Mutta Sirkka osti sen pienemmän, sillä kolmella markalla sai jo kolme kynttilää.

Kellon ollessa kuusi oli Saarelan koti juhla-asussa. Pieni, kaunis kuusi kynttilöineen oli pöydällä. Kuusi oli tosin ilman koristeita, mutta niihin ei varoja riittänyt eikä ehtinyt valmistamaankaan. Mutta sehän oli aivan yhtä kaunis ilman koristeitakin. Kuusen juurella oli salaperäisen näköinen paketti, johon oli suurella lapsen käsialalla kirjoitettu ÄIDILLE. Sitten oli siinä pari pienempää pakettia, joista toisen käärepaperille oli kirjoitettu PIKKU-PEKALLE ja toisessa oli KALLELLE. Sirkka oli yksin kotona, sillä hän oli pojat laittanut äitiä vastaan saadakseen olla oikein rauhassa. Kaikkialla huokui puhtaus ja niin hyvänolontuntu, että Sirkka olisi kääntänyt kellon viisareita eteenpäin, jos äiti ja pojat olisivat siten tulleet aikaisemmin.

Vihdoin! Nyt kuului portaista puhelua. Se on äiti ja pojat! Sirkan teki mieli piiloutua, mutta hän tahtoi nähdä, niin *nähdä* äidin ja poikien ilmeet heidän astuessaan sisään. Nyt avattiin ulkoovi ja he olivat eteisessä. Äiti kuului valittavan väsymystään ja pojat tuntuivat kertovan jostain sähköautosta, joka oli ollut jossain akkunassa. Nyt, nyt ovi avautui ja äiti astui sisään.

»Mi-mitä! Kuusi, joulukuusi meilläkin! Lapsi, mistä . . .» Äiti jäi kuin naulittuna ovelle. Ja pojat hieroskelivat silmiään, sillä heistäkin tuntui niin oudolta nähdä kuusi kynttilöineen kotona.

»Ja mitäs täällä on . . .? ÄIDILLE! Onko tämä minulle?» Äidin silmät alkoivat kostua. Vapisevin käsin aukaisi hän paketin. Sieltä tuli esille — pumpulinen esiliina, käsin ommeltu, ja esiliinan taskusta löytyi pieni paperipala, jossa oli: »Oma rakas Äiti! Hauskaa joulua ja kiitos rakkaudestasi. Sirkkasi.»

Äiti istui tuolille ja esiliina putosi hänen syliinsä. Hän ojensi sylinsä Sirkalle, joka onnellisena seisoi syrjemmällä.

»Lapsikultani. Mistä sinä keksit tällaisen yllätyksen ja missä olet tuon valmistanut ja mistä saanut rahat?

»Ajatuksen sain pikkulottien ompeluillassa ja siellä olen esiliinan ommellutkin. Rahat ovat omaa säästöäni.»

»Äiti katso, minä sain uudet lapaset ja tinasotilaan.» Kalle näytti riemuissaan lahjojaan äidille.

(Jatk. siv. 10)

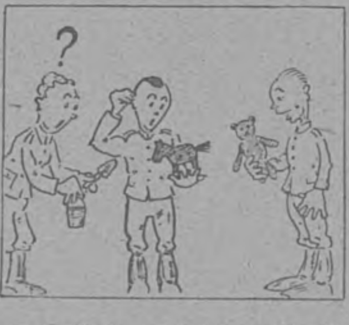

5. Solftuin mielet ihme täyttää.
Toisillensa lelut näyttää.

6. Kotonakin murheen päivät,
mihinkä ne lelut jäivät?

»Äiti kattot, Pekka tai hevoten ja kalamelliä.» Pekkakin oli aivan pakahtua iloonsa.

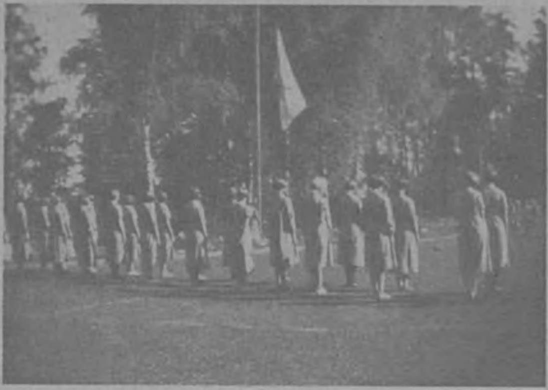

MUISTELOITA

»Synkkinä syksypäivinä on hupaista muistella leiriä», sanoo Salme. »Ne muistot lämmittävät niin suloisesti mieltä.» Aivan niin. Samaa olen kokenut teidän kilpakirjoitustenne parissa. Usein kävi minulle niinkuin pikku Railille, että »suu vetäytyy hymyyn, kun niitä hauskoja hetkiä leirillä muistelee». Toisinaan tunsin aivan kuin Irma, että kun syksyllä sitä ajattelee, niin kyyneleet tulevat silmiin. Kun sitten olin lukenut kaikki kirjoitukset, olin yhtä varma kuin Eeva, ettei kyllä missään ole niin hauskaa kuin leirillä. Olinpa vähällä huudahtaa ääneen Lean kanssa: »Voi, voi miten on paljon kauniita muistoja leiripäiviltä». Paljon niitä tosiaankin oli. Toinen toistaan iloisempia ja ihanampia. Kerronpa niistä muillekin.

Vesi oli hurmannut Sirkan, Mirjan ja kumppanit. Eikö ollutkin jännittävää kuvitella itsensä vedenneidoksi tai merihirviöksi ja sukeltaa syvyyksiin. Sirkan mielestä pikkulotat olivat vedessä kuin kauniita erivärisiä vesilintuja. Salmen mielestä sauna, vihtominen ja laulu lauteilla oli sentään jotakin sanoin kuvaamatonta. Entäpä souteleminen ja onkiminen! Niissä on jotakin niin rauhallista ja sopusointuista. Helmi on toista mieltä. Hänestä suunnistamisessa on järkeä. Siitä pursuu tarmoa ja reippautta. Se kasvattaa tahtoa. Jylhää ja juhlallista oli teltassa ukonilmalla. Pikku Sirkan sydän pamppaili niin, että sen muistaa koko ikänsä. Eikö ollut salaperäistä, kun sade ropisi telttakankaalle ja Elsa kertoi satuja? Mutta muistatteko miten ihana oli luonto, miten unohtumattomat auringonlaskut, miten mahtava ja suurenmoinen meri? Muistatko sen ulapan, sen värit? »Näin kaunisko tämä Suomi onkin, kyllä kannattaa olla pikkulotta», huudahtaa Pikku Iida haltioissaan.

Mutta useimpien kauneimmat muistot liittyvät kuitenkin lippuun, leirin hartaushetkiin ja nuotioiltaan. »Aivan sydän sykähtää, kun ajattelee nuotioiltaa.» Liisasta tuntui, että »koko maailma näytti aivan toisenlaiselta siellä lottatätien ystävällisyyden ja uhrautuvaisuuden valossa ja nuotion loimutessa».

»Kauneinta oli nähdä kirkkaana kesäaamuna yli 300 pikkulotan katseen tähdättyinä kohoavaan siniristilippuun», kertoo Tuulikki ja hänestä tuntui kun hän leiri-ilojen keskellä katselisi siniristilipun liehuntaa, »niinkuin se olisi meitä nuoria kasvavia suojaamassa, ettei meille mitään pahaa tapahtuisi».

»Kauneimpana säilyy kuitenkin mielessäni kuva siniristilippumme ympärille Jumalan kasvojen eteen hiljentyneestä pikkulottain joukosta», kirjoittaa Iida. »Yhteiset rukoushetket olivat varmaankin meitä yhdistämässä toisiimme. Minä koetin olla sydämeni pohjasta mukana ja rukoilla meille voimia.»

Miten paljon kauniita muistoja meillä kaikilla onkaan ja miten erilaisia. Mutta kaikilla niillä on jotain yhteistäkin. Ne ovat kaikki kirkkaita ja valoisia. Kuvittelen, että ne ovat teillä pieninä taika-avaimina, millä te raotitte ovea kauneuden valtakuntaan. Ja mitä te näitte siellä? Jotakin mikä häikäisi silmiänne. Toiset teistä osasivat sanoin kuvata mitä näkivät, toiset eivät löytäneet sanoja sen ilmaisemiseksi. Pääasia on, että ne ovat sydämeen kätketyt. Siitä teidän omat lottatätinne enimmän iloitsevat.

Vesi oli hurmannut Sirkan, Mirjan ja kumppanit

HAASTELLAAN...

Vuosi on nyt kulumassa loppuun. Me jäämme Kirstin kanssa odottamaan, että »uusi kesä tuo uudet, ihanat, iäksi mieliinpainuvat ja siunausta tuottavat leiripäivät». Me hiljennymme kiittämään Taivaallista Isäämme kaikesta siitä kauniista ja hyvästä, mitä tämän vuoden aikana olemme osaksemme saaneet. Me rukoilemme niinkuin pikku Raili telttavuoteellaan, että *»Jumala siunaisi tätä armasta isänmaatamme, kaikkia pikkulottia, lottatätejä ja kunniakasta lottatyötä».*

Marketta täti.

Kauneimmat leirimuistoni

On kaunis ja kuulakas kesäaamu. Päivä paistaa täydeltä terältä. Luonto on jo herännyt. Lintuset visertelevät rannan puissa, ja kaislikossa uiskentelevat sorsaparvet. Kaste kimaltelee ruohikossa, jota myöten me astumme hilpeinä ja reippaina kohti venevalkamaa. Rannassa asetetaan leirieväät ja -tavarat veneeseen ja kohtapa lipuu venheemme pitkin peilityyntä jävenselkää. Laulamme iloisen laulun, ja kaiku kiirii rantaan, huhuillen rantakallioilla. Katselen, kuinka kalalokki tuolla taaempana sieppaa kalan vedestä, lähtien kiidättämään sitä pois, varmaan pikkuisille poikasilleen. Huomaan, kuinka ihana näköala avartuu edessämme. Melkeinpä silmänkantamattomiin näkyy siintävää vettä, vehmaita saaria ja sinisiä saloja. Tiedän, että tämä kaikki on meidän maatamme. Kaikki, tämä vesi, joka ympärillämme välkkyy, tämä taivas, joka kaartuu yllämme, nuo ihanat hiekka- ja kalliorannat, vihreät niityt, jylhät metsät, nämä kaikki ovat meidän. Kuinka paljon me tätä kaikkea rakastammekaan? Emme varmaan tiedä itsekään rakkautemme ääretöntä määrää. Luopuisimmeko ehkä jostakin tuollaisesta ihanasta niemestä, kaidasta lahdesta tai jyrkästä rantakalliostakaan? Emme, emme antaisi maatamme pois hivenenkään vertaa, sillä joka hiukkanen on meille niin äärettömän rakas. — — — Jopa tuolla näkyykin leirisaaremme. Yht'äkkiä se pujahti esiin salmen takaa. Jopa tervehtää meitä siniristilippumme, hulmuten korkealla, puiden yläpuolella. Riemukkaasti se hulmahteleekin aamutuulessa. Se on, tuo lippu, merkki siitä, että ne, jotka ovat ennen perille saapuneet, jo odottavat meitä. Tuolla rantakalliolla he seisovatkin. Vaihdamme hilpeät jälleennäkemisen tervehdykset.

Rantakaislikko kahisee. Vene solahtaa sen läpi ja kohahtaa rantahiekkaan. Olemme perillä.

— — —

On viimeinen ilta leirillä. Päivän työt ovat päättyneet. Olemme kokoontuneet viimeistä kertaa yhteiselle iltanuotiolle. Virsi on jo veisattu, iltahartaus pidetty. Lähenevä ero tekee mielet hiukkasen pingoittuneiksi. Erohan on aina enemmän tai vähemmän haikea. Mutta kohtapa saa joukkomme eloa. Nuotio leimahtaa, syttyy, palaa räiskyen ja rätisten, heittäen liekit korkealle ilmaan. Kipinät lentävät kauas, kauas. Järveltä kuuluu soutajien ääniä. Airot kitisevät ja vesi solisee. Aivan nuotiomme vieritse lipuu äänettömästi kanootti. Katsomme ihastuneina nuotiotamme. Oi, nyt se vasta näyttääkin koko voimansa, koko kauneutensa ja viehkeytensä. Sen loimu kuvastuu kauas veteen, punertaa rantakallioilla, aina metsään asti sen loimu hohtaa. Kuin vaistomaisesti aloitamme laulun »Nuotiolla istutaan, muisteloita haastellaan...» Laulamme muitakin lauluja. Pian käykin iloinen puheensorina meidän kaikkien kesken. Mieli on virkistynyt ja nautimme vielä yhdessäolon

(Jatk. siv. 13.)

Suunta on otettava ja pidettävä

(jatk. siv. 7)

»Rakas Sirkka. Minä en ole saanut irti enkä jaksanut valmistaa sinulle muuta kuin tällaisen villaisen myssy'n, jollaista kerran kaipasit. Se on vain vanhoista langantähteistä...»

Samassa soi ovikello. Mitä? Kuka jouluiltana? Äiti meni avaamaan. Mutta ovesta työnnettiin sisälle vain paketti ja joku kuului sanovan: »Hauskaa Joulua».

Kaikki ryntäsivät eteiseen. Kenelle se on? KILTILLE SIRKKA SAARELALLE. Niin oli pakettiin kirjoitettu.

Sirkka ei tahtonut saada pakettia auki millään. Kädet eivät tahtoneet totella. Kun se lopulta onnistui, ei hänen hämmästyksellään ollut rajoja. Paketissa oli — *uusi lottamekko*. Kaunis, rakas, harmaa lottamekko valkoisine kauluksineen ja hihansuineen! Sirkka otti sen käsiinsä, aukoi ja silitteli. Tuntui niin sadulta. Onko tämä totta? Totta kai, koska tuossa on äiti, pojat ja kuusi. Lottamekon taskusta löytyi kirje: »Älä ole vastakaan turhamainen toiveissasi ja rakasta aina äitiäsi! Oikein hauskaa joulua sinulle ja kodillesi. Joulu-ukko.»

Äiti aikoi panna käärepaperin pois, kun sieltä tuli esille vielä pieni paketti. SIRKAN ÄIDILLE. »Minulleko?» äiti sanoi ja aukaisi sen. Siellä oli suuri, komea esiliina, oikea talousesiliina, jollaista äiti niin kipeästi tarvitsi.

»Mitä tämä kaikki merkitsee?» kysyi äiti. Nyt Sirkka kertoi kaikki, kertoi sen väkijoukon naurunkin. Tuntuikin niin hyvältä, kun äiti tiesi kaikki.

»Nyt joulupuuro kiehumaan! Näin hauskaa joulua en ole viettänyt koskaan», äiti sanoi, mennen ruokaa laittamaan.

»Näin hauskaa ei minulla ole koskaan ollut», sanoi Sirkkakin ilosta loistaen, uusi lottamekko yllään, sillä pitihän sitä toki »sovittaa». Ja Sirkka oli nyt varma, että vaikka hänestä olikin hauska saada lottamekko, niin paljon onnellisemmaksi teki hänet se, kun hän sai valmistaa toisille jouluiloa. Ja arvaatkos, kumpi esiliina oli äidistä parempi? Se oli hänen oman pikku-Sirkkansa omin käsin ompelema vaatimaton esiliina, sillä sen jokainen piste kertoi lapsen rakkaudesta ja kieltäymyksestä. Ja äidin antama villamyssy oli Sirkasta paljon lämpimämpi kuin mikään ostohattu, sillä sitä lämmitti äidinrakkaus.

Sirkka Saarela sai todellisen jouluilon. —

Mutta tiedätkö, miten Sirkka oikeastaan sai lottamekon ja miten äiti sai sen esiliinan? Katsos, siellä joulu-ukon luona väkitungoksessa oli ollut Sirkan pikkulottakumppani, Seija. Hän kuuli, mitä Sirkka sanoi joulu-ukolle ja kertoi sen toisille pikkulotille. Ja niin Sirkan tietämättä kokosivat hänen toverinsa tarvittavat rahat, ja lopusta huolehti johtajatäti. Mutta tätä ei Sirkka saanut koskaan tietää, eikä tarvinnutkaan. Sillä toisista tytöistä oli hauskaa pysyä »tuntemattomana» tällaisessa asiassa. Se lisäsi heidän jouluiloaan.

Railin kirje isolle-veljelle

Raili: *Antanet, äiti kultaisin,*
Railille kynän ja paperin!

Äiti: *Minnekä Raili nyt kirjoittaa?*

Raili: *Isolle-veljelle merten taa.*

Äiti: *Asia sulla lie kiireinen?*

Raili: *Suuri ja tärkeä, tiedän sen.*

»Kiltti ja rakkahin iso-veli!
Matkasit maihin kaukaisiin.
Äiti on käynyt kyyneliin.
Isäkin usein iltaisin
miettivi kasvoin vakavin.

Veljeni rakkahin, muista vaan,
olethan poika synnyinmaan.
Koti, jos kohta pienikin,
paikka on kaikkein kallehin.

Siskosi Railin on ikävä sua.
Veljeni Kai, jos muistat mua
iltaisin, varmaan tunnet sen:
puolestasi ma rukoilen.

Veljeni voimakas, rohkea,
palaathan pian kotia!
Kaikkea hyvää toivovi
sinulle!
Raili-siskosi.»

Ester Ahokainen.

Lautojen ja seipäitten avulla voi pelastaja päästä jäihin pudonneen luo

TYTÖT! VAROKAA HEIKKOJA JÄITÄ

Kirjoittanut voimistelunojettaja, lehtori
Elli Karvinen.

Tiedättekö, että joka vuosi hukkuu maassamme keskimäärin 2 henkilöä päivässä ja murheellisen suuri joukko on näistä hukkuneista syksyisin ja keväisin heikkojen jäiden uhreja. Varmasti voidaan näiden onnettomuuksien lukua vähentää vähäisellä asiantuntemuksella, mielenmaltilla ja ennenkaikkea: varomalla heikkoja jäitä. Mitä meidän on tiedettävä »heikkojen jäiden» suhteen ja mitä tehtävä, jos itse putoamme jäihin tai joudumme onnettomuuden uhria auttamaan?

Lyhyesti:

1) Varottava virtapaikkoja: jokien suita, salmia (mitä kapeampia sitä vaarallisempia) ja kaislikoita. Vaikka syysjää onkin sitkeätä, ei se milloinkaan virtapaikoissa ole luotettavaa.
2) Kaupungeissa ja asutuskeskuksissa käytettyjä tauluja: »Varokaa, heikko jää», on poikienkin parasta totella. Yhden yön jäälle ei ole miehekästä mennä »retkailemaan». Se on edesvastuutonta, oman ja toverien hengen vaarantamista.
3) Potkukelkka on vaarallisin heikoilla jäillä. Kun jää pettää, ei siitä ole mitään apua pelastuspyrkimyksissä.
4) Suksilla liikkuessa epävakaalla jäällä on parasta pitää sukset kainalossa, sillä niiden avulla jään pettäessä pääsee helposti nousemaan ylös.
5) Jos itse putoaa railoon, ilman mitään apuvälineitä, on säilytettävä mielenmaltti, vältettävä turhaa avunhuutoa, jollei ihmisiä näy lähellä, se vain väsyttää. On yritettävä varovasti päästä jään päälle seuraavin ottein:
   a) selin sinnepäin, mistä tuli, levitettävä molemmat kädet jään päälle;
   b) parilla uimapotkulla on saatava jalat veden pinnalle ja sitten toisella jalkapohjalla varovasti työntäen vastakkaiselta jään reunalta liuttava selin yhä pitemmälle jään päälle;
   c) sitten kierimällä ja lopuksi konttaamalla railosta samaan suuntaan, mistä tulikin. Seisomaan ei saa nousta lähellä railoa.
6) Jos kuulet toisen jäihin pudonneen avunhuudot, et suinkaan lähde raukkamaisesti karkuun, mutta et myöskään harkitsemattomassa auttamisinnossasi vaaranna omaakin henkeäsi, siten vain suurentaen onnettomuutta, vaan silloin tarvitaan todellista rohkeutta, nopeutta ja maltillisuutta. Neuvokkaasti tempaat mukaasi jonkun pitkän puuesineen, lautoja, kevyet tikapuut, sukset, sauvat, mitkä kannattavat ja suurentavat tukipintaa jäällä. Pelastusköysi on myös apuväline, minkä voi jo kauempaa heittää apua tarvitsevalle. Hätätilassa voi pelastajan takkikin olla tarpeeksi hyvä lisäapu. Sitten kehoittamalla »uhriakin» rauhallisuuteen, ryömit välineitten avulla samalta suunnalta railon luo varoen nousemasta pystyyn ja jalat levällään koetat kurkoittaa apuvälineen jäihin pudonneelle. Maltillisesti, ettei jään reuna uudelleen pettäisi ja sisukkaasti on yhdessä sitten pyrittävä vahvemmalle jäälle yhä kierien tai ryömien.

   Jos on useampia auttajia, on hyvä tehdä »ketju». Kädet käsissä ja jalat tukien toisiaan, lähin toveri voi ojentaa auttavan kätensä onnettomuuden uhrille.
7) Lopuksi: suurin virhe, minkä jäistä pelastautuessaan voi tehdä, on nousta etuperin jään päälle ja lähteä ehkä pyrkimään yhä kauemmaksi heikolle jäälle.

Isänmaa vaatii, että sen nuoret tekevät kaiken voitavansa, jotta hukkuneiden, heikkojen jäiden uhrien luku vuosi vuodelta vähenee!

Heikolle jäälle meneminen ei ole rohkeutta, vaan joko yltiöpäisyyttä tai suurta ajattelemattomuutta.

Näin on meneteltävä avannosta poispäästäkseen

Avannon luota on poistuttava kierimällä

Tytöt!

Kainuun täti kirjoitti ja lähetti minun kauttani teille kaikille sydämellisiä terveisiä. Ensimmäinen lähetys Aune Orvokille oli saapunut. Se oli Laitilan pikkulotilta. Sieltä tuli paitoja, housuja, puseroita, lakkeja, namusia, vehnäjauhoja y. m. »Oli oikein liikuttavaa nähdä, kuinka kaikkia oli muistettu. »Mielelläni olisin seurannut lähetyksen mukana, sillä olisin tahtonut nähdä, mikä riemu oli mökissä, kun lähetys sinne tuli», kirjoitti Kainuun täti. Olemme niin kiitollisia hänelle kaikesta avusta. Mietin tässä mielessäni, eikö olisi sopivaa, että säästäisimme tyttöosastojen lähettämistä rahalahjoista sen, mitä Aune ei välttämättä tarvitse ja panemme sen pankkiin Aunen tilille tulevien päivien varalle. Ensi vuoden ensimmäisessä Pikkulotassa saatte sitten kuulla Aune Orvokin joulusta ja lahjoista. Nyt me toivotamme Aunelle ja hänen kodilleen rauhallista ja hyvää joulua. Joulukuun 27 p:nä, jolloin on Aune Orvokin syntymäpäivä, me ajatuksissamme olemme hänen luonaan ja toivotamme hänelle parhainta onnea ja Jumalan siunausta.

Mitä olette sitten tuumineet siitä tilausten keräämisestä? Joko olette nähneet listoja ja aloittaneet hankinnat? Luultavasti, koska olemme jo saaneet tännekin ensi vuoden tilauksia. Lukekaapas nyt tarkoin tästä lehdestä tilausten hankintaa koskeva kohta. Huomaatte, että siellä mainitaan kahdesta kilpailusta. Toiseen osallistuvat kaikki ne pikkulotat, jotka ovat hankkineet vähintäin 5 koko vuosikerran tilausta muilta kuin pikkulotilta. Siinä arvotaan palkintoina m. m. valokuvauskone ja kahdet suksisiteet. Toinen kilpailu on tyttöosastojen välinen. Siinä arvotaan palkintoina kolme kompassia ja kolme silkkistä pikkulotta-lippua, pöytälippuja. Ette vielä tiedäkään, että nyt on pikkulottalippuja. Niissä on keskellä pikkulottaneulan kuva. Niitä on sekä silkkisiä että pumpulisia.

Entä terveiset. Miten paljon niitä onkaan! Sellaisia oikein erikoisia haluavat teille lähettää Liisa Paneliasta, Iida Ylistarosta, Raili Lavialta, Helka Kurkimäeltä sekä Petterinmäen tytöt. Iidalle kiitoksia runosta, Eevalle kirjoituksesta, Liisalle ja Hilkalle ristisanatehtävistä, H. I. Kosken tytöille marssista, Pirkolle puheesta ja Keravan tytöille »viimeisestä». »Mokkasuuna» haluaa pysyä niin salassa, ettei hänen kotipaikkaansakaan saa ilmaista. Hän lähetti runon ja kertomuksen ja kirjeen, joista kaikista sydämelliset kiitokset. Toivottavasti ensi vuonna on tilaa lehdessämme kaikille sepustuksillenne. Nyt ei ollut. Ehkäpä jo ensi numerossa saatte kuulla Keravan ja Turun pikkulottien 5-vuotisjuhlastakin y.m.

Kohta on jo joulu ovella. Koulut loppuvat ja loma alkaa. Toivon sydämeni pohjasta, että osaisitte käyttää oikein loma-aikanne. Olette ulkona paljon, syötte paljon ja olette »paljon» ilona kotona. Silloin on oiva tilaisuus tuottaa äidille ja omaisille iloa, olla avulias kotona. Kerron teille mitä ystäväni Anneli teki viime jouluna. Hän laittoi suuren, suuren paketin, jossa oli koko perheelle yhteinen joululahja. Se avattiin tietysti jännittyneinä ja sieltä sisältä löytyi kun löytyikin monien paperien keskeltä paperilippu, jossa oli: Minä, Anneli, lupaan kaikille yhteiseksi joululahjaksi olla tästä lähtien aina iloinen ja tyytyväinen, niinkuin oikean pikkulotan pitäisi.» Tämä lahja otettiin vastaan raikuvin hyväksymishuudoin. Koettakaapas tekin valmistaa sellainen joululahja.

Koska tämä on meidän lehtemme tämän vuoden viimeinen numero, enkä siis tapaa teitä tässä enää tänä vuonna, tahdon lopuksi *kiittää teitä*, nuoret ystävät, *sydämestäni kaikesta siitä ilosta*, mitä olette minulle ja lehdellemme tämän ensimmäisen vuoden aikana tuottaneet. Lähetän teille ja lottatädeillenne lämpimät terveiset. *Toivotan teille hyvää ja iloista joulua ja onnellista uutta vuotta.* Iloisiin kuulemiin vuonna 1939.

Marketta täti.

1. Annikki suunnittelee miten saisi Pikkulotalle tilauksia

2. »Hyvää päivää! Tulin kysymään tilaako Mattisetä Pikkulotta lehden ensi vuodeksi.» — »Mutta minun tyttäreni on jo iso lotta» — »Olenkin ajatellut, että setä tilaa sen veljensä tytölle, joka ei ole pikkulottakaan.» — »Aivan oikein. Sen minä teenkin ja annan sen joululahjaksi.» — »Kiitoksia! Olen niin iloinen, kun setä ymmärtää meidän puuhiamme».

KIRJOITUSKILPAILU RATKAISTU

Nyt julistetaan kirjoituskilpailun tulokset. Ensiksikin kaikille lähettäjille parhaat kiitokset. Se osoitti, että teillä on hyvää harrastusta, jonka toivomme edelleenkin kestävän. Marketta täti kertoo toisessa paikassa lehteä tästä kilpailusta. Tässä vain ilmoitetaan palkinnot. Ensimmäisen palkinnon, rannekellon sai *Sirkka-Liisa Sahrio, Tuusniemi,* toisen *Anna-Liisa Kuoppamäki, Ähtäri* ja kolmannen *Pirkko Mäkinen, Kankaanpää.* Anna-Liisa ja Pirkko saavat kirjan. Tämän lisäksi saavat vielä *Iida Rantanen, Ylistaro, Liisa Mäkelä, Panelia* ja *Kirsti Peltonen, Kellokoski* kukin ensi vuodeksi Pikkulotta lehden. Näiden viimeksimainittujen kirjoituksissa oli paljon kauniita ja omintakeisia ajatuksia, mutta ne eivät olleet kokoonpanoltaan eheitä. Onnittelemme kaikkia.

Tässä lehdessä on Sirkka-Liisan kirjoitus ja ensi vuoden numeroissa julkaisemme muita sen mukaan kuin tilaa riittää.

Edellisen numeron tehtävien ratkaisut:

Kuva-arvoitukset: siv. 13. Onpa taas pikkulottia maantiellä ja siv. 14 Suutari Partanen paikkasi housuja. (Arvoitukset oli laatinut Greta Wegelius.)

Maisteri Kerttu Laurikainen on kirjoittanut pienen vihkosen »Ohjelmaa pikkulottien ja vähän isojenkin työmaalle», jonka hinta on 4 mk. Sen voi tilata osoitteella: Koiviston paik.os. *Koivisto.*

Kilpatehtävä N:o 3

Tuttu sana, jossa oli 10 kirjainta oli *Pikkulotta.* Se saatiin selville 5 sanan avulla, jotka olivat: tuhoisa — kulo, asumus — talo, laivassa — takila, sulkija — lukko, aava — ulappa, vaatetus — puku. Retkeilypakkauksen sai *Aula Mattila, Tammela kk.,* Lottapaperiveitsen *Pirkko Muukari, Kristiina* ja lottakirjoituslehtiön *Aili Lehdonoksa, Forssa, Kyläkatu.*

(Jatk. siv. 9.)

riemusta täysin siemauksin. Emmehän ole viimeistä kertaa leirillä. E-eei! Ensi kesä voi tuoda tullessaan vieläkin hauskempia yhdessäolohetkiä. Mutta nyt alkaakin iltanuotio-ohjelma. Leiriruno lausutaan, kuoromme laulaa leirijoikuja, orkesterimme pauhaa ja kaiken kukkurana on pieni näytelmä. Mutta hauskinkin ilta loppuu pian. Niin nytkin. Itsekukin alkaa hiljakseen paneutua nukkumaan telttaan tuoksuavien lehvien päälle. Nuotio sammuu, hiillos hiipuu, himmenee. Vielä joku myöhäinen vesilintu äännähtelee kaislikossa, sitten äänet vaimenevat. Aurinko on painunut taivaanrannan taa, kaunis rusko kohoaa sen paikalle, tehden seudun lumoavaksi, ihmeellisen kauniiksi ja salaperäiseksi. Tuntuu, kuin sydämen pohjasta nousisi hiljainen, mutta yli seudun kantava ääni: »Kaunis olet, isänmaa!»

Kirj. *Sirkka-Liisa Sahrio.*

3. »Kirstillekö Pikkulotta lehti? Eihän hän ole vielä pikkulottakaan.» — »Ei se ole esteenä. Lehtemme voivat kaikki Suomen tytöt lukea».

4. Annikki palaa iloisena kotiin onnistuneelta hankintamatkalta

Ristisanatehtävä »Haka»

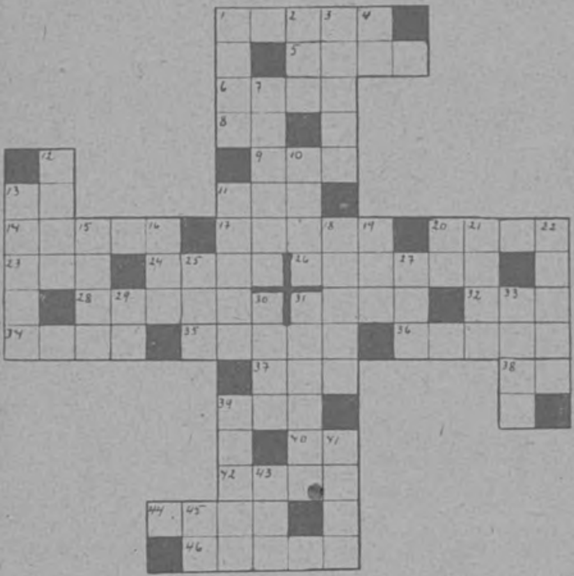

Vaakasuoraan: 1. Juhlista jaloin. 5. Ei vanha. 6. Yksi kolmesta. 8. Joki. 9. Kautta. 11. Yhdistys. 13. Ilmari Kianto. 14. Sinustakin tulee toivottavasti. 17. Miehen nimi. 20. Maanviljelystyökoulu. 23. Osa pöytäkirjaa. 24. Kala. 26. Monni. 28. Rakennustyökaluja. 31. Puun osa. 32. Ilmaisee vaihtoehtoa. 34. Pyytää. 35. Kreikan kaupunki. 36. Saita. 37. Pistää. 38. Urheiluseura. 39. Usva. 40. Väliaikainen. 42. Neuvoja. 44. Pellon tuote. 46. Hauska kesämuisto.

Pystysuoraan: 1. Pitäjä. 2. Asemosana. 3. Vaiva. 4. Lyhennys. 7. Kaupan kohteena. 10. Sää. 11. Puusepän työkaluja. 12. Vanhoja. 13. Tytön nimi. 15. Aikaansaannos. 16. —Järvinen. 18. Aloittaa. 19. Hätämerkki. 20. Sävel. 21. Tytön nimi. 22. Puhuen paranevat. 25. Ala. 27. Ehkä. 29. Joki. 30. N:o 15 monikossa. 31. Voi vertauskin olla. 33. Voi voittaakin. 39. Ulkonema. 41. Saakka. 43. Kivessä. 45. Liisa Laiho.

Kuusi kirjailijaa.

1. Pelle Misjäkiäänen.
2. Fenpa Ällisä.
3. U. Irkko Hämhuar.
4. Tilma Sentala.
5. K. Virjä Ekriviki.
6. Naula Iiranauvo.

Yllämainittuihin nimiin sisältyvät 6 suomalaisen kirjailijan nimet.

Laat. *Liisa Tervonen.*

Kilpatehtävä N:o 4

Toimitustädit ovat nyt tarkastaneet kaikki tämän vuoden tilauslistat ja laskeneet niistä, kuinka monta Tuulikkia, Maijaa, Liisaa ja Eevaa ym. ym. niissä oli. Arvaatte, että siinä oli laskemista. Ja nyt, tytöt, saatte arvata keitä oli enimmän. Saatte arvata *kolme nimeä.* Kirjoitatte ne siinä järjestyksessä kun luulette heitä enimmän olevan. Vastaukset on lähetettävä *ennen ensi tammikuun 15 päivää* osoitteella: *Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6.* Oikein arvanneiden kesken arvotaan kolme palkintoa: kullekin Pikkulotta lehti ensi vuodeksi.

MAKEISOHJEITA.

Kermakaakaokaramellit.

1 lasill. kermaa, kermamaitoa tai maitoa
1 » sokeria
2 tl. kaakaojauhoja
1 » siirappia.

Sokeri ja kaakaojauhot sekoitetaan, kaadetaan kerman kanssa paistinpannuun tai kasariin (kaakaojauhon voi jättää poiskin) ja keitetään paksuksi seokseksi hämmentäen puukauhalla. Siirappi lisätään ja seoksen annetaan vielä kiehahtaa, kunnes pisara kylmään veteen tipautettuna pysyy koossa. Senjälkeen se kaadetaan paistinvadille tai lautaselle, joka on voideltu pestyllä voilla. Lämpimänä leikataan levy sopivan suuruisiksi neliöiksi, jotka tarjotaan joko sellaisenaan tai papereihin käärittynä. Jos valmistaminen suoritetaan paistinpannussa käy karamellien valmistaminen hyvin nopeasti.

Sokeroidut karpalot.

½ l. karpaloita.
1 munanvalkuainen.
200 g pölysokeria.

Karpalot puhdistetaan, huuhdotaan ja pannaan kuivumaan puhtaalle pyyhkeelle. Lautanen kostutetaan munanvalkuaisella. Muutama karpalo kerrallaan pyöritellään ensiksi siinä, sitten pölysokerissa. Täten jatketaan kunnes kaikki karpalot ovat sokeroidut, jonka jälkeen ne saavat kuivua lämpimässä paikassa.

Nekut.

½ kg hyvää siirappia
300 g sokeria
100 g mantelia
½ tl. suudaa.

Siirappi ja sokeri keitetään, kunnes muutama pisara seosta kylmään veteen tipautettuna kovettuu karamelliksi. Mantelit kuoritaan ja hienonnetaan vähäsen sekä lisätään siirappiin samoin suuda. Seos kaadetaan heti pieniin poimutettuihin paperivuokiin tai lumeen asetettuihin paperitötteröihin. (Mantelit voi jättää poiskin, saadaan halvempia.)

Hauska joululeikki

»KIRKONROTTA.»

Selost. *Toini-täti*

Leikkijöitä tulee olla paljon (15—30). Asetutaan istumaan soikeaan piiriin, jossa toisella sivulla (kuninkaan ja kirkonrotan välillä), on aukko. Lattialle asetetaan pullo tai keila siten, että piirin toiselta laidalta (kuninkaan kohdalta) on siihen pisin matka, joka tasaisesti lyhenee alapäähän päin.

Piirin yläpäähän, mihin myös voidaan asettaa mukavimmat istuimet, esim. nojatuolit t. m. s., asettuu ensimmäiselle tuolille kuningas, sitten pääminsteri, sotaväenpäällikkö, arkkipiispa j. n. e. Arvoja voidaan antaa mielikuvituksen mukaan aina alhaisempaan päin. Alimpana istuu »kirkonrotta», jolla voi istuimena olla palli. Lujaksi sidotulla kangasmykyrällä tai pallolla koetetaan heittää pullo kumoon. Kuningas heittää ensin. Jos hän kaataa pullon, on hän varmistanut valtansa. Jos hän heittää sivu, tapahtuu »vallankumous», jos nim. pääministeri saa heitetyksi pullon kumoon. Jos taas pääministeri heittää sivuun, voi seuraava heittäjä päästä ensi heitolla pääministeriksi, toisella kuninkaaksi, jos saa pullon kaadetuksi. Uuden tulokkaan on yhdellä kaatoheitolla vielä asemaansa varmistettava, vaikka ei enää ylemmäksi pääsekään. Ylhäältä voi siis joutua aste asteelta alaspäin, sitä mukaa kuin alhaalla olijat saavat pullon kaadetuksi. Kuningas voi tipahtaa »kirkonrotaksi» ja tämä taas kohota arvossa suuresti. Viimeiseksi heittää kierroksessa »kirkonrotta». Jos hän saa pullon kumoon, alkaa hänelle nousu yhteiskunnassa, jos ylempänä istujat ovat epäonnistuneet heitoissaan.

»Kirkonrotan» työ on nostaa pullo pystyyn ja asettaa se oikealle paikalle. Samoin on hänen toimitettava heittoväline asianomaiselle heittäjälle. — Uusi kierros alkaa kuninkaasta.

»Kirkonrotta» siis joutuu tekemään pelin varsinaisen työn.

Arvoasteiksi voi ottaa myös ainoastaan sotilaalliset arvot ylimmästä alimpaan, jolloin »monni» voi vastata »kirkonrottaa».

Leikki on hauska ja sopiva aikuisillekin. Sopivin leikkipuhein saadaan aikaan lisähauskuutta pelin kulkuun.

Huom.! Toimitukselle tulleitten tiedustelujen johdosta ilmoitamme, että tätä jouluaiheista numeroa on rajoitettu määrä saatavissa PIKKULOTTA-lehden toimitukselta, kun hinta mk 1:50 kappaleelta seuraa tilausta.

PIKKULOTTA-LEHTI 1939 JOKAISELLE TYTÖLLE.

Me pikkulotat toivomme kaikkien ymmärtävän, että me tahdomme kodin, koulun ja tyttötyön avulla kasvaa lähimmillemme avuksi, ympäristöllemme iloksi ja kansallemme kunniaksi. Me pikkulotat tahdomme viedä pikkulottatietoa jokaiseen kotiin. Meidän oma lehtemme kertoo meidän työstämme ja puuhistamme. Sentähden me hankimme omalle lehdellemme paljon tilauksia ensi vuodeksi.

Tyttöosaston jokaiselle tytölle me hankimme lehden yhteisvoimin. Kaikille muille tytöille me tarjomme lehteämme erikseen. Joka ei vielä **ole** pikkulotta, hänestä voi **tulla** pikkulotta.

Ja nyt julistetaan **kaksi** tilausten hankintakilpailua:

I. Kaikkien niiden **tyttöosastojen** keskeen, jotka ovat lähettäneet **ennen ensi tammikuun 20 päivää vähintäin 10** koko vuosikerran tilausta tilausmaksuineen, arvotaan 6 palkintoa, kolme marssikompassia ja 3 silkkistä pikkulottapöytälippua.

II. **Jokainen pikkulotta,** joka on hankkinut **vähintäin 5** koko vuosikerran tilausta tyttöosaston ulkopuolelta osallistuu kilpailuun, jossa arvotaan myöskin 6 palkintoa, valokuvauskone, kahdet suksiteet ja kolme Pikkulottalehden vuosikertaa. Tilaukset on tilausmaksuineen jätettävä tyttöosaston johtajalle, joka lähettää **ennen tammikuun 20 päivää** niistä Helsinkiin listojen mukana alla olevan (tai sen mallin mukaisen) todistuksen.

Pikkulotta .... on hankkinut .... kpl. PIKKULOTTA-lehden v:n 1939 koko vuosikerran tilausta tyttöosaston ulkopuolelta.

.... / .... 19 ....

Todistaa: ....

tyttöosastonjohtaja

Paik.os.: ....

Pikkulotan os.: ....

KINTAAT VANHOISTA SUKISTA.

Selost. *Maija Setälä.*

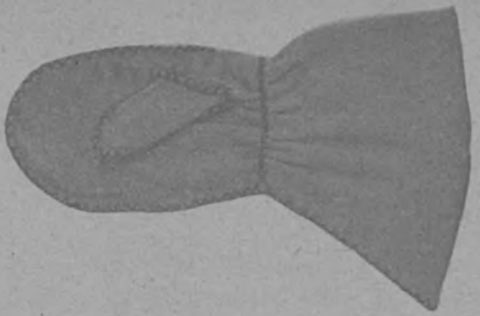

Usein sukista jää ehjäksi varret, jotka tavallisesti heitetään pois matonkuteiksi. Harva kai on tullut ajatelleeksi, että näistä hyljätyistä sukanvarsista voi ommella hyvin sievät ja lämpimät kintaat, jotka sopivat erinomaisesti joululahjaksi.

Ensin piirretään kaavat mallien mukaan. Kaikki osat leikataan aivan kaavojen mukaan, sillä kaavat ovat piirretyt saumanvaroineen. Kintaan päällinen leikataan siten, että sukan kaksinkertainen suu tulee kintaan laajennetuksi suuosaksi. Kämmenosaan tulee vuori ja se leikataan niin pitkäksi, että se ylettyy noin 1 ½ cm kaksinkertaisen suuosan päälle. Peukaloreiän kiila leikataan pois vuorikappaleesta, koska peukalon vuori on erilainen kuin peukalon päällinen. Kaikki osat leikataan sukan pituussuuntaan. Jotta kintaat tulisivat kumpikin eri käteen, käännetään kaava aina toista kappaletta leikatessa.

Valmistetaan päällinen ja vuori erikseen valmiiksi, ennenkuin ne yhdistetään. Ensimmäiseksi kiinnitetään peukalo pienin etupistoin ommellulla edestakaissaumalla. Senjälkeen ommellaan kintaan sivut samoin edestakaissaumalla. Näitten saumojen päälle ommellaan vielä kaksinkertaiset yliluomispistot väriin sopivilla villalangoilla esim. siten, että ensin ommellaan oikealta vasemmalle toisella värillä ja sitten vasemmalta oikealle toisella värillä. Sisäänpistokohta on kummassakin sama. Nämä pistot eivät ainoastaan vahvista saumaa, vaan myöskin koristavat kinnasta.

Vuoriinkin kiinnitetään ensin peukalo yksinkertaisella yhdyssaumalla, ja senjälkeen yhdistetään kämmenen sivut samoin. Vuori kiinnitetään päälliseen katepistoin, ja se tulee noin cm:n verran kintaan kaksinkertaisen suuosan päälle. Tähän kohtaan tulee kurenauha, joka kiristää kintaan ranteen mukaiseksi. Nauhakuja ommellaan n. 1 cm:n levyiseksi oikealta puolelta esim. ketjupistoin. Pujoitetaan sopivan kireä kuminauha nauhakujaan, ja niin onkin kinnas valmis.

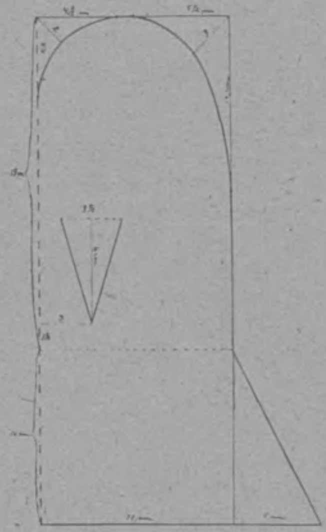

Kintaan kaava

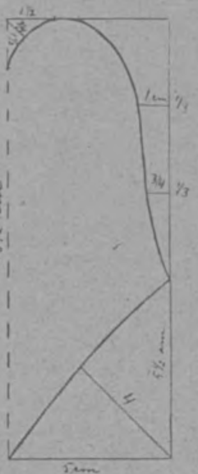

Peukalon kaava

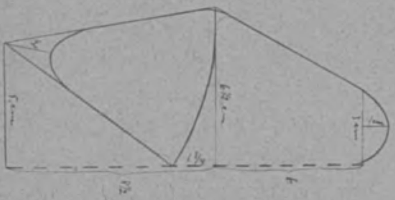

Peukalon vuorin kaava

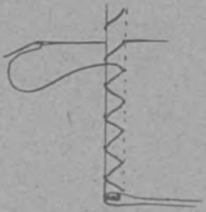

Yliluomispistoja

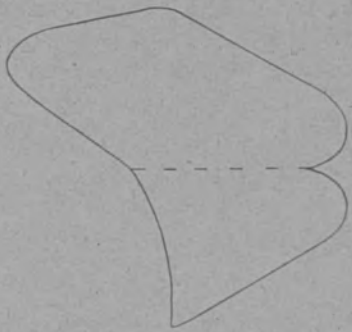

Peukalon vuorin kaava avattuna

Sisällys: Joulutervehdys, kirj. Fanni Luukkonen, "Teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja", kirj. Eira Paunu, Aattoillan hämärtyessä, Illalla ja Pikkulotan joulukirje. kirj. Ester Ahokainen, Jouluilo, kirj. Lotta Reppulainen, Joulupuuhia, piirt. H. Krogerus, Sirkan odottamaton jouluilo, kirj. Helmi täti, Muisteloita haastellaan, kirj. Marketta täti, Kauneimmat leirimuistoni, kirj. Ester Ahokainen, Varokaa heikkoja jäitä, kirj. Elli Karvinen, Postipalsta, Kuvat Annikista, Kilpatehtäviä, Makeisohjeita, Jouluieikki, Kintaat vanhoista sukista, sel. Maija Setälä.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puh. 20 131. Avoinna klo 10—13.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela, Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

V. 1939 ilmestyy 8 numeroa. Tilausmaksut: 1/1 vsk. 8 mk, 1/2 vsk. 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO. HELSINKI 1938